

II

(Közlemények)

EGYÜTTES NYILATKOZATOK

TANÁCS

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat

(2008/C 25/01)

A HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL KAPCSOLATOS EURÓPAI KONSZENZUS**A humanitárius kihívás**

1. A humanitárius segítségnyújtás az emberek közötti szolidaritás egyetemes értékének alapvető kifejeződése és erkölcsi kötelesség.
2. A humanitárius válságokhoz tartoznak mind az ember által előidézett, mind pedig a természeti katasztrófák. Hatásuk egyre súlyosabb és számos tényezőhöz – például a konfliktusok változó jellegéhez, az éghajlatváltozáshoz, az energia- és a természeti forrásokhoz való hozzájutásért folytatott egyre fokozódó versenyhez, a rendkívüli szegénységhez, a gyenge kormányzáshoz és az ingateg helyzetekhez – kapcsolódik. Legfőbb áldozataik elsősorban a fejlődő országok polgári lakosságából, közülük is a legszegényebbekből és a legveszélyeztetettebbekből kerülnek ki. A humanitárius válságok következtében nagyszámú ember kényszerült lakóhelye elhagyására, úgy is mint menekült, és úgy is mint országán belül új lakóhelyre kényszerült személy.
3. A humanitárius segítségnyújtás szereplői manapság számos komoly kihívással néznek szembe. Egyre fokozottabban érvényesül az a tendencia, hogy a nemzetközi jogot – többek között a nemzetközi humanitárius jogot, az emberi jogokkal kapcsolatos jogot és a menekültjogot – figyelmen kívül hagyják vagy nyilvánvalóan megsértik. A veszélyeztetett lakossághoz való eljutásnak és a humanitárius szakemberek védelmének és biztonságának a biztosításához szükséges „humanitárius teret” a humanitárius segítségnyújtás, valamint az Európai Unió (EU) és a humanitárius téren tevékenykedő partnerei tekintetében alapvető feltételként kell óvni az olyan segítségnyújtás – többek között a válsághelyzet által sújtott emberek védelme – érdekében, amely a humanitárius tevékenység semlegességének, pártatlanságának, emberiességének és függetlenségének a nemzetközi jogban és különösen a nemzetközi humanitárius jogban foglalt elveinek a tiszteltben tartásán alapul.
4. Az EU által nyújtott humanitárius segítség a tagállamok és az Európai Közösség megosztott hatáskörébe tartozik ⁽¹⁾. Régóta fennálló hagyományra épül, és tükrözi szereplőinek sokféleségét. Az uniós humanitárius tevékenység keretét egy olyan átfogó nemzetközi megközelítés adja, amely összehozza az Egyesült Nemzetek Szervezetét, a Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalmat, a humanitárius nem kormányzati szervezeteket és másokat a humanitárius válságokra adott helyi válaszok támogatására, az érintett közösségekkel szemben partnerségi megközelítést alkalmazva. Továbbra is a válsággal szembenező országok nemzeti hatóságai felelnek elsősorban azért, hogy megvédjék a katasztrófa sújtotta lakosságot.
5. Összességében jelenleg az EU nyújtja a legnagyobb arányú hivatalos nemzetközi támogatást, amely közösségi és uniós tagállami kétoldalú hozzájárulásokból tevődik össze. Így az EU kellő tapasztalattal rendelkezik ahhoz, illetve köteles gondoskodni arról, hogy a humanitárius intervenciókhoz való összhozzájárulása hatékony és megfelelő legyen, továbbá támogatja a rászoruló embereknek szánt segítségnyújtásra irányuló nemzetközi humanitárius erőfeszítéseket, és megfelelően kezeli azokat a kihívásokat, amelyekkel a humanitárius szereplők manapság szembenéznek.
6. A humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus olyan közös szemléletet fogalmaz meg, amely mind tagállami, mind közösségi szinten irányítja az EU-nak a humanitárius segítségnyújtás terén harmadik országokban végzett tevékenységét. A nyilatkozat első része e közös szemléletről szól; a második rész pedig meghatározza az Európai Közösség humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó megközelítését, amely e szemlélet megvalósítását hivatott közösségi szinten irányítani, és meghatározza továbbá azokat a prioritásokat, amelyek a közösségi szintű konkrét tevékenységekre vonatkoznak.

⁽¹⁾ A közösségi humanitárius segítségnyújtás az Európai Közösséget létrehozó szerződés 179. cikkén (fejlesztési együttműködés) alapul.

7. A humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzust a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament, valamint az Európai Bizottság egyaránt jóváhagyták. Ezáltal az uniós humanitárius segítségnyújtást alátámasztó elvek iránti elkötelezettségünk megerősítésére, a humanitárius tevékenységben érdekelt más felekkel partnerségben a helyes segélyezési gyakorlat iránti meglévő kötelezettségvállalásaink EU-szerte történő fokozására és az uniós humanitárius segítségnyújtásnak az elkövetkező években történő leghatékonyabb megvalósítását szolgáló szorosabb együttműködés alapjainak megteremtésére törekszünk.

ELSŐ RÉSZ – A HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL KAPCSOLATOS UNIÓS SZEMLELET

1. Közös célkitűzés

8. Az uniós humanitárius segítségnyújtás célja, hogy szükségleteken alapuló választ adjon a veszélyhelyzetekre, ami az életek megóvására, az emberi szenvedés megelőzésére és enyhítésére, továbbá az emberi méltóság megőrzésére irányul, szükség esetén bármikor, ha a kormányok és a helyi szereplők túlterheltek, vagy nem képesek, illetve nem hajlandók cselekedni. Az uniós humanitárius segítségnyújtás humanitárius válságok vagy azok utóhatásai esetén az élet megmentésére és megóvására irányuló támogatási, mentési és védelmi műveleteket foglalja magában, továbbá a rászorulókhöz való eljutás és az akadálymentes segítségnyújtás lehetővé tételét és megkönnyítését is. Uniós humanitárius segítséget szükség szerint, ember által előidézett (beleértve az összetett veszélyhelyzeteket is) vagy természeti katasztrófák esetén nyújtanak.

9. A válságra adott helyi válasz és a katasztrófaveszély csökkentése – beleértve a katasztrófákra való felkészülést és a helyreállítást is – alapvető az életek megmentése és annak szempontjából, hogy lehetővé tegyék a közösségek számára a veszélyhelyzetekkel kapcsolatos rugalmasságuk növelését. A megelőzést és a katasztrófák hatásainak enyhítését, valamint a humanitárius intervenció javítását célzó kapacitásépítő tevékenységek szintén az uniós humanitárius segítségnyújtás részét képezik.

2. Közös elvek és helyes gyakorlat

2.1. Alapvető humanitárius elvek

10. Az EU szilárdan elkötelezett az emberiség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség alapvető humanitárius elveinek fenntartása és előmozdítása mellett. Ez az elvi alapokon álló megközelítés alapvetően fontos ahhoz, hogy az EU és általában a humanitárius szereplők – sokszor bonyolult politikai és biztonsági körülmények között – képesek legyenek a helyszínen tevékenykedni, és hogy tevékenységüket elfogadják. A humanitárius tevékenységek terén az EU-ról, valamint az EU-nak az említett alapvető elvek iránti elkötelezettségéről kialakított kép összefügg az uniós szereplők mindegyikének a helyszínen tanúsított magatartásával és szerepvállalásával.

11. Az emberiség elve azt jelenti, hogy az emberi szenvedést előfordulásának helyére való tekintet nélkül orvosolni kell, különös figyelmet fordítva a lakosság legkiszolgáltatottabb tagjaira. Valamennyi áldozat méltóságát tiszteletben kell tartani és védelmezni kell.

12. A semlegesség azt jelenti, hogy a humanitárius segítségnyújtás nem részesítheti előnyben a fegyveres konfliktusok vagy más nézeteltérések feleinek egyikét sem.

13. A pártatlanság azt fejezi ki, hogy humanitárius segítség kizárólag szükséglet alapján nyújtható, az érintett népcsoportok közötti vagy azokon belüli megkülönböztetés nélkül.

14. A függetlenség tiszteletben tartása azt jelenti, hogy a humanitárius célkitűzések függetlenek politikai, gazdasági, katonai vagy egyéb célkitűzésektől, és annak biztosítására szolgál, hogy a humanitárius segítségnyújtás egyedüli célja a humanitárius válságok áldozatai szenvedésének enyhítése és megelőzése maradjon.

15. Az uniós humanitárius segítségnyújtás nem válságkezelési eszköz.

2.2. Nemzetközi jog

16. Az EU határozottan és következetesen szót emel a nemzetközi jog – többek között a nemzetközi humanitárius jog ⁽¹⁾, az emberi jogokkal kapcsolatos jog és a menekültjog – tiszteletben tartása mellett. Az EU 2005-ben iránymutatásokat fogadott el a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról. Az EU elkötelezett aziránt, hogy külkapcsolataiban megvalósítsa ezeket az iránymutatásokat ⁽²⁾.

17. Az EU emlékeztet az ENSZ-közgyűlés 2005. október 24-i 60/1 sz. határozata (a 2005-ös világ-csúcstalálkozó eredménye) szerinti védelmi felelősség iránti kötelezettségvállalásra. Minden egyes állam felelős azért, hogy megvédje lakosságát a népiirtástól, a háborús bűnöktől, az etnikai tisztogatástól és az emberiség elleni bűncselekményektől. A nemzetközi közösség pedig az Egyesült Nemzetek Szervezetén keresztül felelős azért, hogy megvédje a lakosságot az említett bűncselekményektől. A nemzetközi közösség megerősítette, hogy amennyiben a nemzeti hatóságok nyilvánvalóan nem tudják teljesíteni a védelmi kötelezettséget, akkor az ENSZ Biztonsági Tanácsán keresztül kész az együttes fellépésre.

2.3. A humanitárius segélyezés helyes gyakorlata

18. Elismerve ugyan a kapacitás, a nagyságrend és az EU-n belül a humanitárius segítségnyújtásra alkalmazandó konkrét szabályok sokrétűségét, ezen európai konszenzus elfogadásával valamennyi uniós segélyező elkötelezi magát a humanitárius segélyezés helyes gyakorlatának alapelvei mellett, és vállalja, hogy együtt és másokkal a segélyezés legjobb gyakorlatának ⁽³⁾ alkalmazására törekszik. Ez magában foglalja a humanitárius finanszírozásoknak a szükségletek arányában és a szükségletek felmérése alapján történő elosztását.

⁽¹⁾ A tagállamok részes felei a genfi egyezményeknek és kiegészítő jegyzőkönyveknek (1977).

⁽²⁾ Az EU iránymutatásai a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról (HL C 327., 2005.12.23., 4. o.).

⁽³⁾ A humanitárius segélyezés alapelvei és helyes gyakorlata, Stockholm, 2003. június 17.; elfogadva az OECD-DAC által 2006. áprilisban.

19. Az Európai Unió nevében vállaljuk a segélyezés legjobb gyakorlatának összetevőiről szóló érdemi vita elősegítését annak biztosítása érdekében, hogy a helyes segélyezési gyakorlat a humanitárius válsághelyzetben lévő emberek jobb támogatásában valósuljon meg.

20. Az EU elismeri, hogy a humanitárius szükségletek globális szintje másokkal partnerségben megvalósítandó egységes nemzetközi megközelítést kíván, beleértve a humanitárius elveket tiszteletben tartó, új és újonnan jelentkező hivatalos segélyezők és magánadományozók általi segélyfinanszírozás ösztönzését is.

21. A partnerség a humanitárius segítségnyújtás megvalósításának központi eleme, és ezért az EU szélesebb, az adományozókat, a végrehajtásban érintett partnereket és egyéb érdekelt feleket összefogó nemzetközi partnerségi megközelítést tartana kívánatosnak a hatékony, a meglévő normákra és legjobb gyakorlatra épülő humanitárius tevékenység biztosítása érdekében.

2.4. Kapcsolat más szakpolitikákkal

22. A humanitárius segítségnyújtásra alkalmazandó elvek különlegesek, és eltérnek a más segítségnyújtási formákra vonatkozóktól. Az uniós humanitárius segítségnyújtás – amelynek a korai helyreállítást is beleértve, lehetőség szerint hosszú távú fejlesztési célkitűzéseket kell figyelembe vennie – szorosan kapcsolódik a fejlesztési együttműködéshez, amelynek elveit és gyakorlatát a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzus⁽¹⁾ vázolja fel. Uniós humanitárius segítséget olyan helyzetekben nyújtanak, amelyekben válságkezeléssel, polgári védelemmel és konzuli segítségnyújtással kapcsolatos egyéb eszközök is alkalmazhatók. Az EU tehát elkötelezett aziránt, hogy a válságokra irányuló intervenciói során gondoskodik azok összehangjáról és egymást kiegészítő jellegéről, a leghatékonyabban kihasználva a különféle igénybe vett eszközöket. Az EU-nak ezért fokoznia kell arra irányuló erőfeszítéseit, hogy tevékenysége során intézményeiben módszeresebben tudatosítsák és vegyék figyelembe a humanitárius elveket és szempontokat.

2.5. A nemekkel kapcsolatos kérdések a humanitárius segítségnyújtás terén

23. A nők, lányok, fiúk és férfiak eltérő szükségleteinek, kapacitásának és hozzájárulásának elismerésével az EU hangsúlyozza a nemekkel kapcsolatos megfontolások humanitárius segítségnyújtásba történő beépítésének a fontosságát.

24. Az EU elismeri, hogy a nők aktív részvétele a humanitárius segítségnyújtásban alapvető fontosságú, és elkötelezett e részvétel előmozdítása iránt.

⁽¹⁾ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság által elfogadott együttes nyilatkozat az Európai Unió fejlesztési politikájáról: „Az európai konszenzus” (HL C 46., 2006.2.24., 1. o.).

3. Közös keret az uniós humanitárius segítségnyújtáshoz

3.1. Koordináció, összhang és kiegészítő jelleg

25. Az EU határozottan támogatja az ENSZ központi és átfogó szerepét – különösen a Humanitárius Ügyekért Felelős Koordinációs Hivatalt (OCHA) – a humanitárius válságokra adott egységes nemzetközi válasz előmozdításában. Ez a szerep jelentősen erősödik akkor, amikor az OCHA aktívan jelen van az érintett területen (és humanitárius koordinátor kijelölésére és kiküldetésére kerül sor). A fokozottabb uniós koordináció javítaná a nemzetközi humanitárius válasz egészét, beleértve a humanitárius rendszer jobbá tételére irányuló összehangolt erőfeszítéseket, és megerősítené a más humanitárius szereplőkkel folytatott szoros együttműködést célzó uniós törekvést.

26. Hatásköreik és szokásaik sérelme nélkül az uniós humanitárius segélyezők ezért együtt fognak működni a fokozott uniós koordináció és a legjobb gyakorlat előmozdítása révén a közös uniós szemlélet olyan rugalmas és kiegészítő módon történő támogatása céljából, amely megerősíti a nemzetközi erőfeszítéseket. Ez azt jelenti, hogy az EU arra törekszik majd, hogy egységes módon eljárva védelmezze a „humanitárius teret”, és erősítse a humanitárius válaszadás egészét, többek között a hiányosságok meghatározásával és a jól szervezett segítségnyújtás támogatásával ott, ahol a leginkább szükséges.

27. Az uniós humanitárius segélyezők arra törekszenek majd, hogy biztosítsák a helyes segélyezési gyakorlatot a szükségletek és a megfelelő válaszadás felismerésével kapcsolatos ismeretek megosztása, valamint az átfedések elkerülésére és a humanitárius szükségletek megfelelő felmérésére és kielégítésére irányuló összehangolt erőfeszítések révén. Különös hangsúlyt kell fektetni a konkrét válságokra vonatkozó intervenciók stratégiák összehangolására és arra, hogy a helyszínen partnerségben tevékenykedjenek.

28. Az EU az alábbiakra összpontosít majd:

- a helyzetfelmérésekkel és a konkrét válságokra irányuló intervenciók szándékokkal kapcsolatos információk valós idejű megosztása (a központi irányítás szintjén és a helyszínen),
- a segítségnyújtási és az intervenciók stratégiákra vonatkozó politikai szintű információcsere fokozása, többek között a Tanácsban folytatott rendszeres irányadó vitát célzó megfelelő fórumon keresztül,
- a legjobb gyakorlat kialakítására és az ágazati szakértelem megosztására vonatkozó információcsere,
- annak biztosítása, hogy a válságokra adott válaszokból rendszeresen levonják a tanulságokat.

29. Az EU hozzá fog járulni a nemzetközi humanitárius program formálásához, és együtt fog működni a nemzetközi fórumokon, valamint a humanitárius kérdések előmozdítására irányuló erőfeszítések során.

30. A semlegesség és a függetlenség humanitárius elvének sérelme nélkül az EU kötelezettséget vállal arra, hogy befolysásával és a rendelkezésre álló minden eszközzel politikai összhangot, kiegészítő jelleget és hatékonyságot biztosít a humanitárius válságok kiváltó okainak kezelése céljából. Az EU különösen a humanitárius segítségnyújtáshoz és a fejlesztési együttműködéshez, valamint a stabilizációs intézkedések végrehajtására rendelkezésre álló különféle eszközökhöz fog összehangolt és kiegészítő módon folyamodni főként átmeneti és ingatag helyzetekben annak érdekében, hogy a rövid és a hosszú távú támogatás és együttműködés lehetőségeit teljes mértékben kihasználja.

3.2. Megfelelő és hatékony segélyezés

31. A humanitárius segélyt átláthatóan kell elosztani a meghatározott szükségletek és a kiszolgáltatottság mértéke alapján. Ennek értelmében a segélyben részesülőket objektíven ellenőrizhető kritériumok alapján kell meghatározni, és a segélyt oly módon kell nyújtani, hogy a prioritásként megállapított szükségletekhez megfelelő pénzeszközök párosuljanak.

32. A segély megfelelő, hatékony, méltányos és rugalmas elosztásának biztosítása érdekében a szükségletek felmérésére vonatkozó szigorú megközelítést mind általánosan, mind pedig helyi szinten alkalmazni kell. A már meglévő kezdeményezések figyelembevételével az EU a szükségletek felmérésére vonatkozó közös felfogás uniós szintű elősegítésére törekszik majd a jelenlegi gyakorlatok és alkalmazásuk jobbá tétele érdekében. Az EU újólág megerősíti a nemzetközi partnerekkel a szükségletek felmérése terén folytatott szoros együttműködés jelentőségét. Az általános szükségletek elemzése megkívánja a megfelelő módszerekről és programozási elvekről való megállapodást. A helyi szükségletek tájékozottan történő felmérése, különösen egy hirtelen bekövetkezett válság kezdeti szakaszában megfelelő helyszíni jelenlétet és tapasztalatot, továbbá megbízható információkat és egyértelmű prioritás-megállapítást kíván. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Katasztrófafelmérő és Koordináló (UNDAC) csoportjai bevetésük esetén kulcsfontosságú szerepet játszanak a helyszíni felmérésben.

33. Az EU megerősíti elkötelezettségét amellelt, hogy a szükségletek alapján biztosítja a különféle válságokra irányuló intervenciók egyensúlyát, ideértve a hosszúra nyúló válsághelyzetekben nyújtott támogatást is. Fokozott figyelemben részesülnek az EU részéről az elfelejtett válságok vagy az olyan válságok, amelyek esetében különösen nehéz a beavatkozás vagy az átfogó nemzetközi humanitárius intervenció nem megfelelő. A konkrét válsághelyzetekre adott válaszok során elhanyagolt szükségletek szintén különös odafigyelést érdemelnek.

34. Humanitárius összefüggésben az élelmiszer-gyorssegélyek a kiszolgáltatott lakosság szükségleteinek kielégítését célzó rövid távú humanitárius intervenciók stratégia szerves és fontos részét képezik. Ebből következően az élelmiszer-gyorssegélyeket a szükségletek olyan szigorú és átlátható felmérésére kell alapozni, amely az élelmiszersegély és a nem élelmiszersegély legmegfelelőbb kombinációjának

elemzését nyújtja, és figyelembe veszi a piacok indokolatlan megzavarásának veszélyét. Az élelmiszersegélynek a megélhetési támogatás egyéb formáival való összekapcsolása hozzájárul az érintett népességcsoportok problémamegoldó mechanizmusainak erősítéséhez.

35. A segélyezésnek – beleértve az élelmiszersegélyt is – lehetőség szerint a helyi és a regionális forrásokra és beszerzésekre kell alapulnia, a piacok indokolatlan megzavarása nélkül. Ezáltal elkerülhetők a további környezetvédelmi és pénzügyi költségek, helyi kapacitások igénybevételére kerül sor, továbbá támogatják a helyi és a regionális gazdaságot is. A támogatásnyújtás innovatív módjait is fontolóra kell venni, ideértve a nem áru alapú megközelítéseket is (mint például a készpénz és az utalvány).

36. Az EU biztosítani fogja, hogy a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó felajánlások kellő időben történő és egyértelműen a szükségletek felméréséhez kapcsolódó, a változó körülményekhez igazodó kötelezettségvállalások és kifizetések formáját öltsek.

37. A humanitárius segítségnyújtást konkrét célszámok helyett a felmért szükségletekre kell alapozni. Globális szinten azonban lényeges finanszírozási hiány tapasztalható a már meglévő humanitárius szükségletek kielégítése tekintetében. Várható, hogy a humanitárius támogatásra való igény a demográfiai, politikai/biztonsági és környezeti tényezők folytán (az éghajlatváltozást is beleértve) jócskán megnövekedhet rövid, illetve középtávon. A humanitárius szükségletek kielégítése ezért valószínűleg több forrás igénybevételét kívánja meg nemzetközi szinten, többek között a segélyezők körének kiterjesztésével.

38. Összességében eleve az EU nyújtja a legnagyobb arányú hivatalos nemzetközi humanitárius segítséget. Az EU már elkötelezett amellelt, hogy általában növelje a hivatalos fejlesztéstámogatást (ODA), amelyből humanitárius segítségnyújtási hozzájárulások is származnak. Az EU célja, hogy kimutassa a humanitárius intervenció melletti elkötelezettségét a felmért szükségleteken alapuló humanitárius segítségnyújtás megfelelő finanszírozásának igénybevételével. E tekintetben az Európai Közösség humanitárius segítségnyújtása számára rendelkezésre álló források kielégítő voltát a komparatív előnyökre figyelemmel kellene felmérni. A tagállamoknak továbbá fontolóra kell venniük kétoldalú humanitárius segítségnyújtási hozzájárulásaik növelését az ODA általános növelésén belül.

39. A humanitárius szükségletek kielégítésekor figyelembe kell venni egyes rászorultsági szempontokat. Ebben az összefüggésben az EU különös figyelmet fog fordítani a nőkre, a gyermekekre, az időskorúakra, a betegeknek és a fogyatékkal élőknek, és sajátos szükségleteik kielégítésére. Ezenkívül be kell építeni a humanitárius segítségnyújtás valamennyi vonatkozásába a szexuális és nemi alapú erőszak elleni védelemre vonatkozó stratégiákat.

3.3. Minőség, hatékonyság és elszámoltathatóság ⁽¹⁾

40. Mind a gyorsaság, mind pedig a minőség kérdésének kezelése kritikus fontosságú a humanitárius segítségnyújtás

⁽¹⁾ A humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó elvek, normák és értékei kritériumok ezen együttes nyilatkozat mellékletében találhatók.

hatékonyságának szempontjából. Segélyezőként felelősségünk annak biztosítása, hogy a nyújtott segítség a rendelkezésre álló legjobb lehetőség, és megfelel a célnak. A humanitárius tevékenységek során ezért be kell tartani egy sor nemzetközileg elismert normát és elvet. Ezeket belefoglalták a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalom és a nem kormányzati szervezetek katasztrófa-elhárítással kapcsolatos magatartási kódexébe ⁽¹⁾, valamint nagy részüket a „Humanitárius chartába”. A katasztrófa-helyzetekre való reagálásra széles körben elismert, általános érvényű és ágazati minimumszabályokat állapítottak meg, többek között a Sphere-projekt keretében is ⁽²⁾. A segítségnyújtásra vonatkozó fenti elvek és a humanitárius segítségnyújtás értékelésére nemzetközileg elfogadott OECD-DAC kritériumok ⁽³⁾ megfelelnek egymásnak. Az EU továbbá meglehetősen veszi tudomásul a katasztrófa-helyzetekre irányuló nemzetközi intervenciókkal kapcsolatos jogszabályokra, szabályokra és elvekre vonatkozó munkát.

41. Az EU teljes mértékben elfogadja ezeket az elveket, normákat és értékelési kritériumokat, amelyek a humanitárius segélyezés helyes gyakorlatára irányuló kezdeményezéssel együtt az uniós humanitárius segítségnyújtás minőségi megközelítése biztosításának általános keretét alkotják.
42. A humanitárius segítségnyújtási intervenció különböző ágazati területeire – mint például az egészségügyre, az élelmezésre, a vízellátásra és a higiéniára, a megélhetési támogatásra és a védelemre – vonatkozó szakpolitikákat a maximális hatékonyság elérése érdekében a helyzethez és a segítségben részesülőkhöz kell igazítani. A „ne tégy kárt” elv az e szakpolitikák és segítségnyújtási megközelítések alapjául szolgáló minimumkövetelmény, ami azt is jelenti, hogy a környezetvédelmi és az egyéb hosszú távú megfontolásokat kezdettől fogva, a rövid távú veszélyhelyzeti beavatkozások során is figyelembe kell venni.
43. A humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos elszámoltathatóság magában foglalja mind az európai polgárok felé történő elszámoltathatóságot a közpénzek megfelelő felhasználásáról, mind pedig a humanitárius válsághelyzetben lévő országokban élő rászorulókat felé történő elszámoltathatóságot annak biztosítása érdekében, hogy a támogatást megfelelő módon hozzáigazítsák a körülményekhez és oly módon nyújtsák, hogy az javítsa a helyreállítás kilátásait.
44. A minőségi input- (bemeneti) és teljesítménymutatók, a költséghatékonysági kritériumok (pl. az általános költségek a támogatásban részesülőkhöz nyújtott támogatás arányában) és lehetőség szerint a segítségnyújtási programok különböző szakaszaiban – különösen a hosszúra nyúló válsághelyzetekben – a helyi lakosság részvételét célzó megközelítés mind olyan elem, amelyet az EU alaposan fontolóra vesz majd.
45. A támogatottak felé történő elszámoltathatóság arra kötelezi a támogatókat, hogy a minőségi előírások, az elvek, a szakpolitikák és az iránymutatások keretén belül működjenek, továbbá előmozdítja a képzési és a kapacitásépítő tevékenységeket, biztosítva a támogatottak bevonását. A minőségi megközelítés magas szintű minőségbiztosítást

igényel a partnerektől a műveletek végrehajtása során a partnerek kiválasztására vonatkozó kritériumoknak és a teljesítményellenőrzésnek az alkalmazása révén. E minőségbiztosításnak a partnerek számára elérhetőnek kell lennie, figyelembe véve nagyságukat és szakosodásuk mértékét.

46. Az elszámoltathatósági intézkedések ezért magukban foglalják a pénzügyi ellenőrzést, a humanitárius műveletekre vonatkozó jelentéstételt, az értékelést, az eredmények és a hatékonyság felmérését, a különböző intervenciók lehetőségei költségeinek és hatásának elemzését, a minőségbiztosítást, az átláthatóságot, a segítségnyújtásra vonatkozó részvételi megközelítést és a tájékoztatást.
47. A rendszeres értékelés és a levont tanulságokra vonatkozó, a konkrét válsághelyzetre való reagálást vizsgáló gyakorlatok értékes összetevői a humanitárius segítségnyújtás hatékonysága növelésének. Az EU eredményesen működhetne együtt mind a közös megközelítések, mind pedig az egyes segélyezők által készített értékeléssel kapcsolatos információcseré tekintetében. Az EU ezért információcserét folytat majd az értékelés megtervezéséről, az eredményekről és az intervenciókról, többek között a partnerség minőségéről is, valamint a jelentősebb válsághelyzetekre való, több segélyező részvételével zajló reagáláskor levont tanulságokra vonatkozóan közös gyakorlatokat végez. Az EU-nak közösen és rendszeresen – lehetőség szerint évente – felül kell vizsgálnia átfogó humanitárius segítségnyújtását.

3.4. A partnerség sokszínűsége és minősége

48. A helyi kapacitások támogatásakor a humanitárius válsághelyzetekre adott gyors és hatékony válasz a helyszínen lévő partnerek, különösen a civil társadalom és a felhatalmazott nemzetközi szervezetek rendelkezésre állásán múlik, amelyek legitimitása, szakértelme és forrásai lehetővé teszik, hogy megbirkózzanak a válság sajátos vonatkozásaival.
49. Az ENSZ és segélyezési hivatalai a normák megállapítójaként, koordinátorként és a humanitárius segítségnyújtás fő megvalósítójaként a nemzetközi humanitárius rendszer magvát alkotják. Hasonlóképpen a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága nemzetközi szerződéseken alapuló speciális felhatalmazással rendelkezik, és számos helyzetben, különösen válsághelyzetekben azon kevés partnerek egyike – néha az egyetlen –, amely hozzáféréssel bír annak érdekében, hogy lehetővé váljon a védelem biztosítása és a humanitárius segítségnyújtás. A Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége által támogatott Nemzeti Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságok különösen jól meggyökeresedtek a helyi közösségekben, és sokszor a legjobb pozícióban vannak a természeti katasztrófákra való azonnali reagáláshoz. A nem kormányzati szervezetek elengedhetetlenek a humanitárius intervencióhoz, mivel helyszíni jelenlétüknek és rugalmasságuknak köszönhetően gyakran magas szinten szakosodva ők nyújtják a nemzetközi humanitárius segítség nagy részét. Ezek közvetlen megnyilvánulásai továbbá a humanitárius ügyet szolgáló aktív állampolgári szerepvállalásnak.

⁽¹⁾ „Magatartási elvek a Nemzetközi Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalom és a nem kormányzati szervezetek számára katasztrófa-helyzetekre való reagálás esetén” (1994).

⁽²⁾ Sphere „Humanitárius charta” és minimumszabályok.

⁽³⁾ OECD-DAC iránymutatás az összetett veszélyhelyzetekben nyújtott humanitárius segítség értékeléséhez.

50. Az EU hangsúlyozza, hogy ténylegesen támogatja, hogy végrehajtó partnerei a legkülönbözőbb szervezetek – köztük az ENSZ, a Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalom és a nem kormányzati szervezetek – legyenek, és elismeri, hogy mindegyik partner rendelkezik komparatív előnyökkel az egyes helyzetekre vagy körülményekre való reagálás tekintetében. Az EU ugyanakkor elismeri azt is, hogy szükség van a helyszínen tevékenykedő végrehajtó partnerek közötti szoros együttműködésre, összehangoltságra és egymás kiegészítésére.

51. Uniós és nemzetközi szinten különféle megközelítések léteznek a humanitárius segítségnyújtás végrehajtásában érintett partnerek kiválasztására és a velük kapcsolatos minőségbiztosításra. Az uniós segélyezőknek a végrehajtó partnerek kiválasztására vonatkozó kritériumai között szerepel a szakmai hozzáértés és a válságkezelési képesség, a meghatározott szükségletek kielégítésének képessége (műszaki és logisztikai felkészültség, beleértve a jelenléte és a hozzáférést), a segítségnyújtásra vonatkozó humanitárius elveknek és nemzetközi jognak, valamint nemzetközi magatartási kódexeknek, iránymutatásoknak és legjobb gyakorlatnak a követése, szakismeretek vagy megbízatás, költséghatékonyság, helyi partnerség és tapasztalat operatív helyzetekben, az általános művelti hatékonyság érdekében létrehozott koordinációs tevékenységekben való részvételre való készen állás, elszámoltathatóság, többek között az eredményekre vonatkozó átlátható jelentéstétel, valamint a végrehajtási képesség minősége, többek között a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás. Különféle szokásaikhoz híven az uniós tagállamok és a Bizottság információcserét folytat majd a végrehajtó partnerek kiválasztására vonatkozó gyakorlatokról.

52. A támogatás elosztása segélyezőnként változó, sajátos adminisztratív eljárásokat kíván. Valamennyi uniós segélyező arra törekszik majd, hogy rendszerein belül maximálisan gondoskodjon a rugalmasságról, és a lehető legnagyobb mértékben ésszerűsítse az eljárásokat a végrehajtó szervezetekre háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében, biztosítva ugyanakkor a minőséget a partnerség terén, továbbá a szilárd elszámoltathatóságot a támogatás tekintetében.

53. A humanitárius válsághelyzettel való megbirkózás terén a helyi reagálás létfontosságú elem. A helyi szereplők a katasztrófák hirtelen bekövetkezésekor ott vannak a frontvonalban, és egyre inkább a humanitárius segítségnyújtás középpontjában állnak az összetett veszélyhelyzetekben is. Az EU megvizsgálja majd, hogy optimálisan milyen formában ajánlhatná fel a kapacitásépítő tevékenységekre irányuló támogatását a katasztrófára adott helyi válasz fenntartható erősítése érdekében, és arra ösztönzi majd a végrehajtó partnereket, hogy az érintett közösségek helyi szervezeteivel mozdítsák elő a partnerséget.

3.5. Kapacitás és gyors reagálás

54. Az EU-ban már léteznek különféle kapacitások szakemberek csoportjainak gyors telepítésére, valamint a humanitárius segítség vagy segély gyors küldésére. Az EU a nemzetközi erőfeszítések támogatásaként az átfedések

elkerülésére törekszik azon erőfeszítéseinek fokozása révén, amelyek a kapacitáshiányoknak a meglévő rendszerekre – különösen a különféle regionális logisztikai központokra – építve történő kezelésére irányulnak.

55. Az EU ezért megvizsgálja majd, hogy együttműködéssel mily módon erősítheti a humanitárius válsághelyzetekre való gyors reagálását a meglévő komparatív erősségekre építve és a szélesebb humanitárius közösség által tett erőfeszítésekkel összhangban. Az EU az azonosított – például a logisztika, a szállítás, a hírközlés és az azonnali intézkedések nemzetközi összehangolásával kapcsolatos – intervenciók hiányosságok feltérképezésére és orvoslására, valamint a katasztrófa esetén való gyors reagálást lehetővé tévő intézkedések megvizsgálására irányuló nemzetközi erőfeszítések támogatására törekszik. Az EU elősegíti majd, hogy a partnerek széles köre hozzáférjen a közös humanitárius szolgáltatásokhoz.

56. Az EU első hozzájárulásaként átlátható és átfogó módon fel fogja térképezni jelenlegi kapacitásai valamennyi elemét azzal a céllal, hogy áttekintést kapjon a létező és potenciális kapacitásokról és azok leghatékonyabb hasznosításáról.

3.6. A polgári védelem, valamint katonai eszközök és képességek igénybevétele

57. A polgári védelmi erőforrások és katonai eszközök humanitárius helyzetekre irányuló intervenciók esetén történő igénybevételenek összhangban kell lennie a katonai és polgári védelmi eszközök összetett veszélyhelyzetekben történő alkalmazásáról szóló iránymutatásokkal ⁽¹⁾, továbbá a katonai és polgári védelmi eszközök nemzetközi katasztrófa-elhárításban történő alkalmazásáról szóló oslói iránymutatásokkal ⁽²⁾, különösen a semlegesség, az embe-riesség, a pártatlanság és a függetlenség humanitárius elvei betartásának biztosítása érdekében. Az EU elősegíti majd ezen iránymutatások közös értelmezését. Az EU ösztönözni fogja továbbá a nemzetközi joggal és az alapvető humanitárius elvekkel kapcsolatos közös képzés szervezését.

Polgári védelem ⁽³⁾

58. Az európai humanitárius segítségnyújtás során olyan különböző közösségi és tagállami eszközök – többek között polgári védelmi erőforrások – vehetők igénybe, amelyek az állami és nem állami tulajdonú eszközök széles skáláját foglalják magukban. Ezek az eszközök – harmadik országokban humanitárius célból való felhasználás esetén – polgári irányítás alatt állnak, és elvben az érintett állam hivatalos kérelme esetén telepítik őket. Az eszközöket a közösségi polgári védelmi mechanizmus keretében kétoldalú alapon, az ENSZ-en vagy a megfigyelési és tájékoztatási központon keresztül küldik. A tagállamok egyre nagyobb mértékben használják polgári

⁽¹⁾ Iránymutatások a katonai és polgári védelmi eszközök alkalmazásáról az Egyesült Nemzetek Szervezete összetett veszélyhelyzetekben folytatott humanitárius tevékenységeinek támogatása céljából (2003. március).

⁽²⁾ Iránymutatások a katonai és polgári védelmi eszközök katasztrófa-elhárításban történő alkalmazásáról – „Oslói iránymutatások” (megújítva az ENSZ Humanitárius Ügyekért felelős Koordinációs Hivatala által 2006. novemberében).

⁽³⁾ Ebben az összefüggésben a „polgári védelem” kifejezés kizárólag a mentési műveletekre vonatkozik. A mentési műveleteken kívül a polgári védelem válságkezelési eszközként igénybe vehető az Európai Unióról szóló szerződés V. címe értelmében, valamint a konzuli segítségnyújtás támogatására is.

védelmi kapacitásukat harmadik országokban bekövetkezett katasztrófákra való reagálás esetén, főként természeti és környezeti katasztrófák, valamint ipari balesetek esetén. Humanitárius válságok kapcsán történő alkalmazás esetén a polgári védelmi források igénybevétele a szükségleteken kell alapulnia, valamint ki kell egészítenie a humanitárius segítségnyújtást és összhangban kell állnia azzal. Ezért alapvető fontosságú a különböző európai szereplők és eszközök megfelelő összehangolása, valamint az ENSZ általános koordináló szerepének tiszteletben tartása. Uniós szinten a polgári védelmi erőforrásoknak a mechanizmus keretében való igénybevétele az elnökséggel való szoros együttműködésben történik. A humanitárius célokból telepített polgári védelmi személyzet minden esetben fegyvertelen.

59. Természeti és környezeti katasztrófák, valamint ipari balesetek esetén a polgári védelmi erőforrások fontos hozzájárulást biztosíthatnak a humanitárius szükségletek felmérésén alapuló humanitárius tevékenységekhez, és esetleg előnyökkel rendelkeznek a gyorsaság, a szakosodás, a hatékonyság és az eredményesség vonatkozásában, különösen a mentési beavatkozás korai szakaszában.
60. Az összetett veszélyhelyzetekben a polgári védelmi eszközök alkalmazásának kivételesnek kell lennie. Az összetett veszélyhelyzetekben – az ingatag helyzeteket is beleértve – történő alkalmazásuk különösen kényes és érzékeny kérdés, mivel a mentési erőfeszítések semlegesége és pártatlansága csorbításának veszélyével jár. Ez azt eredményezheti, hogy mind a mentést végzők, mind az érintett lakosság ki lesz téve a harcban álló felek támadásainak, valamint hogy az érintett lakossághoz a segítség nem tud eljutni nemcsak a jelenlegi, hanem a jövőbeli veszélyhelyzetekben sem. E kockázatokat gondosan mérlegelni kell a népesség azonnali szükségletei, valamint a fedezésüket szolgáló polgári védelmi erőforrások szükségességének fényében.

Katonai eszközök

61. Nagyon sajátos körülmények fennállása esetén a humanitárius segítségnyújtás során igénybe vehetők katonai eszközök, elsősorban a logisztika és az infrastruktúra támogatására, és főként természeti katasztrófák esetében. Az EU kidolgozta a tagállamok katonai vagy bérelt katonai szállítóeszközeinek, valamint az EBVP koordinációs eszközeinek a katasztrófákra adott uniós válasz támogatása során történő felhasználásának általános keretét⁽¹⁾. Szabványos működési eljárások kerültek kidolgozásra. Az EU ezenkívül a katasztrófákra való uniós reagálás katonai támogatására (a rendelkezésre álló eszközök és képességek meghatározása és koordinációja) vonatkozó rendelkezéseket⁽²⁾ vezetett be. A katonai műveletek és a humanitárius segítségnyújtás közti határvonal összemosódásának elkerülése érdekében alapvető fontosságú, hogy a katonai eszközöket és képességeket csak nagyon körülhatárolt helyzetekben, a humanitárius mentési műveletek támoga-

tására, mintegy végső eszközként alkalmazzák, azaz amikor nincs ezzel felérő polgári alternatíva, továbbá a képesség és rendelkezésre állás tekintetében egyedülálló katonai eszközök alkalmazásával lehet csak megfelelni a legfontosabb humanitárius szükségleteknek.

62. Amikor ilyen helyzetekben katonai eszközöket és képességeket alkalmaznak, akkor a harmadik országokban nyújtott nemzetközi mentési segítség összehangolása során tiszteletben kell tartani az érintett állam illetékes hatóságainak elsődleges felelősségét, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetének átfogó szerepét és felelősségét.
63. Az EU újól megerősíti, hogy a katonai eszközöket igénybe vevő humanitárius művelet megőrzi polgári jellegét. Ennek értelmében míg a katonai eszközök katonai ellenőrzés alatt maradnak, a humanitárius művelet egészében továbbra is az azért felelős (a mentési erőfeszítésekért általános felelősséggel bíró) humanitárius szervezet – elsősorban az OCHA és a humanitárius koordinátor – általános fennhatósága és ellenőrzése alá tartozik. Ez nem sérti a katonai eszközök feletti polgári parancsnoki és irányítási jogkört.
64. Az Unió úgy véli, hogy a humanitárius elvek védelme és előmozdítása érdekében létfontosságú a polgári-katonai koordináció mint a humanitárius vészhelyzetek során a polgári/humanitárius és katonai szereplők közötti lényeges együttműködés. A koordinációt elősegíti a párbeszéd, a kapcsolattartás, valamint a közös képzés.
65. Az EU megerősíti az iránti elkötelezettségét, hogy a tagállamok katonai vagy bérelt katonai szállítóeszközeinek és/vagy egyéb képességeinek az érintett állam vagy fogadó humanitárius szereplő részére humanitárius életmentő fellépések céljára történő biztosításának térítésmentesen kell történnie. A megbízatások és szerepek nagyobb fokú kölcsönös megértésének és tiszteletben tartásának, valamint a katasztrófákra való reagálás lehetséges megközelítéseit érintő kapcsolattartás érdekében az Unió nagyobb erőfeszítésekre ösztönzi a humanitárius és katonai szereplőket. E célból – amennyiben szükséges és indokolt – az Unió kötelezettséget vállal polgári-katonai összekötő tisztviselő(k) küldésére a polgári-katonai együttműködés elősegítése és az abban történő tevékeny közreműködés céljából.

4. Nemzetközi humanitárius tevékenység

66. A humanitárius tevékenység olyan nemzetközi szintű, közös felelősségvállalás, amely számos különböző szervezetre, kormányra, helyi közösségre és egyénre terjed ki. Az Unió tekintetében a megközelítésünk egyik alappillére a humanitárius válságokra történő, kollektív, világméretű reagálási képesség kialakításának támogatása. Az EU elkötelezi magát az iránt, hogy nem kettőzi meg a meglévő nemzetközi mechanizmusokat.

⁽¹⁾ A tagállamok katonai vagy bérelt katonai szállítóeszközeinek, valamint az EBVP koordinációs eszközeinek a katasztrófákra adott uniós válasz támogatása során történő felhasználásának általános kerete (8976/06).

⁽²⁾ A katasztrófákra való uniós reagálás katonai támogatása: a rendelkezésre álló eszközök és képességek meghatározása és koordinációja (9462/3/06 REV 3 és 14540/06 + COR 1).

67. A humanitárius rendszerre irányuló, az ENSZ által más humanitárius szereplőkkel és segélyezőkkel együttműködésben vezetett reformok révén az elmúlt évek során felerősödtek a megfelelő, átfogó humanitárius intervenció biztosítását célzó nemzetközi erőfeszítések. Az Unió újólág megerősíti a humanitárius rendszer reformjára irányuló, határozott támogatását, amelynek célja a rászorulóknak részére biztosított, megfelelőbb intervenció.
68. Az egyik fontos kihívás a fokozódó szükségleteknek való megfelelés érdekében a humanitárius tevékenységek finanszírozása teljes volumenének növelése. Az Unió támogatja a humanitárius célú, multilaterális és közvetlen (kétoldalú) mechanizmusokon keresztül megvalósuló, egyaránt komparatív előnyökkel rendelkező finanszírozás kiszámíthatóságának és rugalmasságának javítására irányuló célkitűzést. E cél érdekében új pénzügyi mechanizmusokat hoztak létre, nevezetesen az ENSZ Központi Szükséghelyzeti Válaszalapját (CERF) és a Közös Humanitárius Alapot ⁽¹⁾. Az EU üdvözli ezeket az új mechanizmusokat mint a rendelkezésre álló finanszírozási eszközöket kiegészítő hasznos elemeket. Az EU emlékeztet arra, hogy a CERF-be irányuló hozzájárulások kiegészítik a jelenlegi kötelezettségvállalásokat ⁽²⁾, és nem helyettesíthetik az egyéb humanitárius műveletek és végrehajtó partnerek teljes köre részére rendelkezésre álló közvetlen pénzügyi támogatást.
69. Az EU üdvözli, hogy az ENSZ különös hangsúlyt helyez a CERF egy sajátos, az „alulfinanszírozott” válságokhoz kiegészítő forrásokat biztosító elemére, különösen amennyiben ezek „elfelejtett válságok” ⁽³⁾, továbbá emlékeztet annak fontosságára, hogy a CERF által nyújtott finanszírozás elosztásának átláthatónak kell lennie és a szükségleteken kell alapulnia.
70. A humanitárius válságokra történő globális reagálás javítását célzó figyelem másik jelentős fókuszpontja a különböző szereplők közti jobb összhang és koordináció biztosításának megkísérlése, valamint – a „klaszter-megközelítés” ⁽⁴⁾ alkalmazása révén – az intervenciók hiányosságok egyértelmű prioritási sorrendje és meghatározása, továbbá a humanitárius koordinátori rendszer szerepének erősítése. Az Unió teljes mértékben támogatja ezeket az erőfeszítéseket, és emlékeztet arra, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek széles körben ki kell terjedniük valamennyi humanitárius szereplőre, és azt a célt kell szolgálniuk, hogy az adott helyszínen javuljon a humanitárius támogatások eljuttatása a leginkább rászorulóknak részére.
71. A humanitárius segítségnyújtás terén az EU által tett erőfeszítéseken túl az Unió teljes mértékben elismeri a másokkal történő – a segélyezés helyes gyakorlatával, a hatékony humanitárius intervencióval és képviseléssel kapcsolatos kérdésekben való – szoros együttműködés megerősítésének szükségességét. Az Unió újólág megerősíti, hogy erőfeszítései szorosan kapcsolódnak a szélesebb körű, nemzetközi megközelítésekhez, amelyek központi koordináló szerepét az ENSZ Humanitárius Ügyekért felelős Koordinációs Hivatala látja el. E tekintetben az ENSZ Közgyűlés 46/182. sz. határozata továbbra is irányadó hivatkozás marad.
72. Az Unió elismeri, hogy – a humanitárius segítségnyújtás hagyományos (kormányzati) segélyezőinek uniójaként – hozzájárulása a rászorulóknak részére nyújtott, oly gyakran magánadományok, családok vagy csoportok által nyújtott, szélesebb körű támogatások formájában megjelenő teljes szolidaritás és emberiség kis részét képviseli csak. A kormányzati segélyezői bázis kiterjesztése jelentősen hozzájárulhat a fokozódó humanitárius szükségletek kielégítéséhez. A humanitárius támogatás valamennyi formáját a humanitárius elveknek megfelelően kell nyújtani. A források és a szükségletek összehangolása biztosításának, valamint az elszámoltathatóság megerősítése elősegítésének érdekében fontos, hogy valamennyi segélyező beszámoljon az ENSZ UN-OCHA által irányított pénzügyi követő rendszerének az általa nyújtott humanitárius támogatásokról. A nem a kormányokon keresztül érkező finanszírozási forrásoknak a pénzügyi követő rendszerben történő teljesebb körű nyilvántartásba vételi lehetőségeit hasznos lenne feltérképezni annak érdekében, hogy továbbra is pontos kép álljon rendelkezésre a teljes humanitárius intervencióról.
73. Mind a humanitárius segélyezés helyes gyakorlatára irányuló kezdeményezés, mind pedig a két- és többoldalú összefüggésben megjelenő segélyezők közti széleskörű kapcsolatok révén az Unió folytatja szoros együttműködését a hivatalos humanitárius segítségnyújtás terén szerepet vállaló, más jelentősebb segélyezőkkel. A segélyezői bázis saját, hagyományos határain túlra történő kiterjesztése érdekében az Unió ösztönzi továbbá a közös és kétoldalú tájékoztatási erőfeszítéseket.
74. Az Unió elismeri, hogy az életmentés egyik kulcsfontosságú eleme a helyi kapacitás, különösen a hirtelen bekövetkező természeti katasztrófák esetén. Növelni fogja tehát a nagyobb mértékű, helyi kapacitásépítésre irányuló erőfeszítéseit azok vonatkozásában, akik egy katasztrófa bekövetkezésekor a legmegfelelőbb helyzetben vannak a reagáláshoz.
75. Az Unió elismeri, hogy – különösen a természeti katasztrófáknak és az éghajlatváltozásnak kitett területeken – az

⁽¹⁾ A humanitárius végrehajtásban érintett szereplők által hozzáférhető és az ENSZ állandó koordinátora/humanitárius koordinátora által irányított országspecifikus összevont alapok.

⁽²⁾ Az ENSZ 2005. december 15-i, 60/124 sz. közgyűlési határozata.

⁽³⁾ A Bizottság (DG ECHO) elfelejtettválság-felmérésének meghatározása szerint az elfelejtett válságok olyan válságok, amelyek esetében az adományozói reagálás korlátozott, jellemző a finanszírozás általános hiánya és a média csekély érdeklődése.

⁽⁴⁾ Ügynökségközi Állandó Bizottság, „Útmutató a »klaszter-megközelítésnek« a humanitárius intervenciók megerősítése érdekében történő alkalmazásáról”, 2006. november 23. A klaszter-megközelítés két szintű. Globális szinten a megközelítés a meghatározott hiányosságok terén épít kapacitást. Helyi szinten a humanitárius ügynökségek és szereplők – kinevezett és elszámoltatható vezetővel rendelkező – csoportjainak a tevékenység adott területein való reagálásra történő mobilizálása révén erősíti a koordinációs és reagálási kapacitást.

5. A segélyek folyamatossága/szakaszossága

5.1. A kockázat és a kiszolgáltatottság csökkentése a felkészültség javításán keresztül

75. Az Unió elismeri, hogy – különösen a természeti katasztrófáknak és az éghajlatváltozásnak kitett területeken – az

élet megőrzése érdekében alapvető fontossággal bír a felkészültség javításán keresztül történő kockázat- és a kiszolgáltatottság-csökkentés. Az Unió elkötelezett amellett, hogy a fejlődő országokban az összehangolt és koordinált helyi, nemzeti és regionális szintű tevékenységek révén csökkentsék a katasztrófák kockázatát, és ösztönözzék az azokra való felkészülést. Ezért a stratégiai tervezés és tevékenység révén a helytállási képesség valamennyi szintjére kiterjedő fokozása érdekében az Unió ösztönzi a hyogói cselekvési keretben kifejtett nemzetközi erőfeszítéseket, valamint a katasztrófák előfordulásának csökkentésére irányuló nemzetközi stratégia koordináló szerepének támogatását.

76. Az EU kidolgozza a támogatási tevékenységeknek az e területre vonatkozó átfogó, uniós szakpolitikai megközelítését, külön hangsúlyt helyezve a katasztrófáknak kitett országokra és régiókra, valamint a legkiszolgáltatottabb csoportokra. A humanitárius műveletek és a katasztrófaveszély csökkentése terén az Unió – a katasztrófáknak kitett országok felelősségvállalása és nemzeti stratégiáira épülő fejlesztési szakpolitikáiban – támogatja a helyi közösségre épülő, felkészülést célzó tevékenységeket ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

5.2. Átmenet, gyors helyreállítás és a fejlesztési támogatáshoz való kapcsolódás biztosítása

77. A katasztrófát követő időszakban nagy kihívást jelent a helyreállítás és az újjáépítés, amely az azonnali sürgősségi segítségnyújtáson túl strukturális és fejlesztési tevékenységeket is igényel. Ennélfogva fontos gondoskodni arról, hogy a humanitárius, fejlesztési és egyéb kapcsolódó támogatási eszközök megfelelőbben működjenek együtt, különösen ingatag helyzetekben, valamint amikor közösségek valamilyen válságból próbálnak talpra állni. A segítségnyújtás, a rehabilitáció és a fejlesztés megfelelőbb összekapcsolásának megvalósítása megköveteli, hogy a humanitárius segítségnyújtásban és a fejlesztésben részt vevő szereplők a válsághelyzetekre történő reakció legkorábbi szakaszaitól kezdve együttműködjenek, és összehangoltan tevékenykedjenek a zökkenőmentes átmenet biztosítása érdekében. A segélyezésben résztvevő valamennyi szereplő részéről a különböző módszerek, eszközök és megközelítések kölcsönös ismeretét, továbbá rugalmas és innovatív átmeneti stratégiákat tesz szükségessé. Nemzetközi szinten a „korai helyreállítási klaszter” kifejezetten a segélyezési és fejlesztési támogatások összekapcsolásával foglalkozik a katasztrófákra való reakció legkorábbi szakaszaiban.
78. Az Unió tagállamai együttesen tevékenykednek a segélyezés, a rehabilitáció és a fejlesztés gyakorlati megközelítéseinek előmozdításán. E megközelítéseknek tapasztalatokon és tanulságokon kell alapulniuk, továbbá érinteniük kell a humanitárius és fejlesztési szervezetek, valamint a segítségnyújtásban részt vevő egyéb szereplők közötti teljesebb együttműködést, többek között a nemzetközi

közösségekben – különösen helyi szinten – és ingatag helyzetekben vagy összetett vészhelyzetekben is. Átmeneti körülmények között – az eltérő célkitűzések, elvek és megközelítések tiszteletben tartása mellett – továbbra is szükség van humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési segélyezés közötti szinergia biztosítására.

MÁSODIK RÉSZ – AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG ÉS A HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

79. A humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó közösségi szakpolitikát az 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendelet ⁽³⁾ szabályozza, amely meghatározza a harmadik országoknak nyújtott közösségi humanitárius segítség főbb célkitűzéseit.
80. Az uniós humanitárius segítségnyújtáshoz kijelölt közös kereteken belül a Közösség az első részben meghatározott közös elveket és helyes gyakorlatot alkalmazza.

1. Komparatív előnyök

81. A Közösséget megkülönböztetik komparatív előnyei és hozzáadott értéke, amelyek lehetővé teszik a tagállamok és az egyéb humanitárius segélyezőik által folytatott kétoldalú politikák kiegészítését.
82. A Közösség nevében a Bizottság nyújt hozzáadott értéket az alábbiakban felsorolt szerepein keresztül.
83. Elsőként a globális jelenlét révén. A közösségi humanitárius segítségnyújtás végrehajtását a világszerte jelen lévő, helyi szakértőkből álló hálózat támogatja, amely helyi irodákon – köztük a regionális támogatási irodákon – keresztül működik. Ez a Közösséget a néhány közül az egyik olyan segélyezővé teszi, amely kiterjedt, helyi szintű, szakértői humanitárius jelenléttel rendelkezik. Ezenkívül a Bizottság a küldöttségeiből álló, saját kiterjedt hálózatának támogatására is számíthat. Ez lehetővé teszi a Közösség részére, hogy a jelenlétre, szakértelemre (nevezetesen a szükségletek felmérésére) és a reakció gyorsaságára alapozva hatékonyan működtethesse támogatásainak elosztását, valamint hogy a helyszínen tevőlegesen segítsen partnereit az átfogó humanitárius intervenció javításában. A Közösség továbbá megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy igény szerint gyorsan kiegészítse az uniós tagállamok által valamilyen válságra irányuló intervencióval kapcsolatos bilaterális hozzájárulásait.
84. Másodszor, a tagállamok támogatásával a közösségi szakpolitikák összehangolása révén, különösen a humanitárius segítségnyújtás, fejlesztés, élelmiszerbiztonság, közegészség és az emberi jogok területén – többek között a segélyezés, a rehabilitáció és a fejlesztés összekapcsolása, a katasztrófaveszély csökkentése és a felkészültséget biztosító stratégiák által is –, a közösségi szakpolitikák közötti kapcsolódási pontokon.

⁽¹⁾ Európai konszenzus a fejlesztési politikáról, 21. pont.

⁽²⁾ Ezzel összefüggésben az Unió elégedetten veszi tudomásul a William J. Clinton, az ENSZ főtitkárának a cunamit követő helyreállításért felelős különmegbízottja által 2006. decemberében készített, az épületek újbóli, még jobb felépítésére irányuló kulcsfontosságú javaslatokról szóló jelentésében kiemelt „építsd fel újra még jobban” elveket.

⁽³⁾ HL L 163., 1996.7.2., 1. o.

85. Harmadszor, a bevált humanitárius gyakorlat előmozdítása révén. A Közösség az évek során magas szintű elismerést szerzett mint referencia-segélyező és jelentős hozzájáruló a humanitárius tevékenységekhez. A Közösség élen jár annak biztosításában, hogy a humanitárius támogatás elosztása a szükségleteken alapuljon, és hogy a nemzetközi humanitárius intervenció során egyetlen humanitárius válságot sem hagyjanak figyelmen kívül. A Közösség helyzete azért is egyedülálló, mert képes ösztönözni más humanitárius segélyezőket a hatékony és elveken nyugvó humanitárius segítségnyújtási stratégiák végrehajtására.
86. Negyedszer, a Közösség gyakran rendelkezik arra vonatkozó komparatív előnyökkel, hogy politikailag érzékeny helyzetekben képes rugalmasabban fellépni.
87. Ötödször, a koordináció megkönnyítése révén. A Bizottság folytatja a saját és a tagállamok tevékenységei szoros koordinálásának az előmozdítását mind döntéshozatali szinten, mind pedig a helyszínen. A Bizottság támogatja továbbá a más segélyezőkkel történő koordinációt, valamint együttműködik az ENSZ által felállított rendszerrel annak érdekében, hogy a konkrét válsághelyzeti reagálást és a szakpolitikai kérdések stratégiai koordinálását egyaránt biztosítsák központi irányítói és helyi szinten.

2. A helyes segélyezés gyakorlati megvalósítása

88. A szükségletek felmérése tekintetében a Bizottság egy komparatív, országos szintű, éves alapú egyedi módszert dolgozott ki az általános kiszolgáltatottság és válságállapot elemzésére, ez a rászorultság világméretű felmérése. Ez a módszer nyilvánosan hozzáférhető, és a humanitárius segélyezés helyes gyakorlatának keretében „bevált gyakorlatként” széles körben terjesztik. Ez a megközelítés ad kereteket a Közösség humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó éves programozási stratégiájához. A konkrét válsághelyzeti reagálást kialakító, részletes szükségletfelméréseket az értékes művelti szakértelemre és a végrehajtó partnerekhez történő szoros kapcsolódásra támaszkodva végzik.
89. Az átfogó humanitárius intervencióban elhanyagolt válságokra különös figyelmet helyező, igazságos megközelítés biztosítása érdekében a Bizottság egyedi megközelítést alkalmaz az „elfelejtett válságok” meghatározására és a megfelelő finanszírozási válasz biztosítására.
90. A Bizottság a katasztrófákra való felkészülésnek a humanitárius támogatási költségvetés támogatásával történő finanszírozása, köztük a DIPECHO révén jelentős gyakorlati tapasztalatokat szerzett a helyi közösség tevékenységeire, köztük a tudatosság növelésére, a vészhelyzetekre felkészítő gyakorlatokra, a helyi korai előrejelző rendszerekre, a képzésre és oktatásra összpontosító, katasztrófákra történő felkészülés terén. Az ilyen tevékenységek a katasztrófáknak a kiszolgáltatott lakosságra kifejtett hatásai enyhítését szolgálják. A katasztrófákra való felkészülésnek ez a helyi közösségre épülő megközelítése a katasztrófavédelem csökkentésére irányuló további erőfeszítések mellett
- hosszú távú fejlesztési támogatás formájában kell, hogy folytatódjon.
91. A Bizottság fenntartja a magas szintű minőségi reagálást és a gyors reagálás képességét. Ennek érdekében képes hasznosan fokozni a válsághelyzetet megelőző felkészültségét, beleértve a helyzetértékeléseket, a reakciói képesség elemzését és az azonnali intézkedéseket, különösen a Bizottság kiterjedt humanitárius szakértelmének és jelenlétének (ECHO-szakértők és regionális támogatási irodák) felhasználásával. A Bizottság intézkedéseinek továbbra is hozzáadott értékekkel kell bírniuk és kapcsolódniuk kell a tagállamok és végrehajtó partnerek (köztük az Egyesült Nemzetek Szervezetének Katasztrófafelmérő és Koordináló Csoportja) intézkedéseivel.
92. A Bizottság szoros partnerségben tevékenykedik a helyszíni humanitárius segítségnyújtás végrehajtásához legmegfelelőbb helyzetben lévő humanitárius szervezetekkel, különösen az ENSZ segélyezési hivatalaival, a Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalommal és a nem kormányzati szervezetekkel. A szoros partnerségen alapuló megközelítést az e szervezetekkel kialakított kapcsolatokra irányadó megállapodások biztosítják.
93. A Közösségnek mind a polgári védelem, mind pedig a válságkezelési mechanizmusok tekintetében biztosítania kell a humanitárius tevékenység más – pl. politikai és katonai – célkitűzésekkel szembeni függetlenségét.
94. A közösségi költségvetésre vonatkozó pénzügyi elszámoltathatóság az EU szintjén szigorúan érvényesül. A Bizottság által irányított, humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos jelentéstételi kötelezettségek és eljárások ezért jelenleg a legfőbb hivatalos segélyezők által alkalmazott legkidolgozottabbak között vannak. Ez egyértelmű követelmény az európai polgárok felé történő elszámoltathatóság szempontjából, amelyet az intézmények szorosan figyelemmel kísérnek és amelynek fontosságát az is tükrözi, hogy a közösségi finanszírozásokról szóló valamennyi határozatot közzéteszik. A Közösség folytatni kívánja a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos eljárásai ésszerűsítésére és egyszerűsítésére irányuló erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a végrehajtó szervezetekre háruló terheket – az alkalmazandó szabályok keretein belül – csökkentse. A humanitárius területen a Közösség általi jelentéstételi kötelezettségek harmonizációjára az általános pénzügyi elszámoltathatóságra és ellenőrzésre vonatkozó hatályos rendelkezésekkel összhangban kerül sor.
95. A közösségi és tagállami humanitárius segítségnyújtási rendszerek eredményességének és összehangoltságának biztosítása és fokozása érdekében a Közösség a tagállamok humanitárius hozzájárulásairól szóló jelentésekkel kapcsolatban az ún. „14 pontos rendszert” alkalmazza. Ez a fajta jelentéstétel összhangban áll az OCHA pénzügyi követő szolgáltatásával, amelynek a jelentéseket továbbítják, hozzájárulva ezáltal a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó jelentéstétel általános jó minőségéhez.

96. A tagállamok és az Európai Parlament a Bizottságot a helyes segélyezési gyakorlat alkalmazására ösztönzik, továbbá szándékuk, hogy alaposan megvizsgálják annak kérdését, hogy a humanitárius segítségnyújtásra a jövőbeli pénzügyi terv keretében elkülönített költségvetési források megfelelőek-e.
97. A Közösség középtávon a következőkre törekszik:
- a humanitárius ügyek képviselőiben betöltött szerepének erősítése,
 - arra irányuló erőfeszítéseinek fokozása, hogy az uniós intézmények munkájuk során fokozottabban vegyék figyelembe a humanitárius elveket/szemponthoz,
 - hajtóerőként működjön – különösen az EU-n belül – a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos jól összehangolt, a legjobb gyakorlatra épülő megközelítés fejlesztése terén,
 - a humanitárius segítségnyújtásban való részvétel elősegítése valamennyi tagállam tekintetében, a felhalmozódott tapasztalatok megosztása, illetve konkrét (pl. a módszerekre, a partnerekre vonatkozó) iránymutatások segítségével, külön figyelmet szentelve az újonnan csatlakozott EU-tagállamok civil társadalma részvételének ösztönzésére,
 - együttműködés másokkal – ideértve az ENSZ-t, a Vöröskereszt és Vörös Félhold Mozgalmat, a humanitárius ügyekkel foglalkozó nem kormányzati szervezeteket – a szükségletelemzés javítása, valamint a humanitárius intervenciók során tapasztalt folyamatos hiányosságok meghatározása céljából,
 - a stratégiák, a szükségletfelmérések és a környezetelemzések egymással való szisztematikusabb megosztásának előmozdítása a segítségnyújtás kollektív eredményességének javítása érdekében,
 - a konkrét szakpolitikai területeken (pl. veszélyhelyzetben lévő gyermekek, élelmiszersegélyek, egészség) bevált nemzetközi gyakorlatra épülő, hozzáadott értéket képviselő ágazati politikák elősegítése,
 - az egyéb politikákkal és eszközökkel való koordináció erősítése (a segélyezés, a helyreállítás és a fejlesztés összekapcsolása [LRRD], stabilitási és polgári védelmi eszközök),
 - a hirtelen bekövetkező katasztrófákra való gyors, rugalmas reakcióképességének továbbfejlesztése,
 - a szállítás és a logisztika, valamint a katasztrófákra való előzetes felkészültség (többek között a készletek előzetes elhelyezése) kérdésének alaposabb vizsgálata,
 - a humanitárius segítségnyújtás minőségének és elszámoltathatóságának biztosítását célzó, a partnerekkel közösen végzett munka folytatása, és emellett szükséges esetben a rugalmas és gyors válaszadás megkönnyítése,
 - adminisztratív követelményeinek további ésszerűsítése és egyszerűsítése a partnerekkel való együttműködés erősítése és a helyszíni eredményesség javítása érdekében,
 - a segítségnyújtásra vonatkozó, nemzetközileg elfogadott normák és iránymutatások egységes értelmezésének és alkalmazásának biztosítása, továbbá ezen iránymutatások kiegészítéseként testre szabott megközelítés kialakítása az esetleges hiányosságok kezelésére,
 - a válságkezeléssel kapcsolatban szerzett tapasztalatok rendszerezése a külső értékelés és ellenőrzés rendszeres programjának fenntartása mellett, hozzájárulva ezáltal a közösségi finanszírozású segítségnyújtási műveletek eredményességének növeléséhez,
 - a közösségi humanitárius segítségnyújtás hatásának és jelentőségének megismertetése az európai közvéleménnyel a polgárok tartós, magas szintű támogatásának biztosítása érdekében.
98. A Közösség ezért arra törekszik, hogy hozzáadott értéket teremtsen a segélyezés helyes gyakorlatának alkalmazásával és erős partnerségek gyakorlati megvalósításával, mások ez irányú ösztönzésével, továbbá azáltal, hogy a korábbi válságokból levont tanulságok beépítésével a szükségleteken alapuló minőségi válaszokat mozdít elő, és a segítségnyújtás eredményességének és professzionalizmusának folyamatos javításán fáradozik.

HARMADIK RÉSZ – ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

99. E nyilatkozat elfogadásával a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és az Európai Bizottság elkötelezik magukat az uniós humanitárius segítségnyújtás eredményességének javítása mellett.
100. Az Európai Bizottság – részletes konzultációt folytatva más érdekelt felekkel, kellő súllyal figyelembe véve az uniós humanitárius segítségnyújtásban részt vevő valamennyi szereplő szerepét és hatáskörét – cselekvési tervet fog előterjeszteni az e nyilatkozat megvalósítását szolgáló gyakorlati intézkedésekről.
101. Az EU által a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus megvalósításában elért eredményeket a Tanácson belül, illetve az Európai Parlamenttel rendszeresen meg kell vitatni, öt évvel az aláírást követően pedig át kell tekinteni.

MELLÉKLET

A humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó elvek, normák és értékelési kritériumok

- A mentés és a védelem nyújtása során tiszteletben kell tartani – a nemzetközi jognak megfelelően – az emberi méltóságot, a humanitárius értékeket és az emberi jogokat. Ez megköveteli, hogy a segítségnyújtást ne befolyásolják sem gazdasági, sem politikai, sem kulturális, sem pedig vallási jellegű egyedi érdekek. A humanitárius programoknak minden esetben a szükségletek felmérésén kell alapulniuk. Ez felel meg a humanitárius segítségnyújtás elveinek, úgymint pártatlanság, semlegesség, valamint a politikai, gazdasági vagy vallási programoktól való függetlenség, ideértve a különböző kormányok vagy kormányok csoportjai által képviselt külpolitikától való függetlenséget is. (→ a hatásra, a lefedettségre és az eredményességre vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- Veszélyhelyzetekben – a rendelkezésre álló erőforrásoktól függően – a lehető leggyorsabban, az érintett területhez a lehető legközelebb, a lehető legtöbb érintettet elérve kell minőségi segítséget nyújtani. Ehhez megfelelő és aktuális veszélyhelyzeti felkészültségi és intervenció kapacitást kell kifejleszteni. (→ az időszerezésre, a lefedettségre és a hatékonyságra vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- A támogatásokért felelős ügyintézőknek elszámoltathatónak kell lenniük, nem csak az erőforrások igazgatásával, hanem az elért eredményekkel és hatással kapcsolatban is. Elszámoltathatónak kell lenniük az érintett emberek és az adományozó adózók felé. A szakmai tervezés, a nyomon követés, az értékelés és az ellenőrzés az elszámoltathatóság és az átláthatóság megvalósításának eszközéül szolgálhatnak. (→ a hatásra, a fenntarthatóságra, a lefedettségre és az eredményességre vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- Az érintett személyeket méltóságteljes, önmagukon segíteni tudó emberekként, nem pedig tehetetlen lényekként kell kezelni. Az, ahogyan a segítségnyújtás történik, ugyanolyan fontos lehet, mint maga a segítség. Az érintett lakosságnak is részt kell vennie az életüket érintő döntések meghozatalában. Ez a részvétel egyrészt egyetemes jog, másrészt a helyes irányítási gyakorlat része. (→ a megfelelésre és a relevanciára vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- A segítségnyújtás során figyelembe kell venni az emberi sérülékenység összetettségét és sokféleségét, valamint az olyan, több területet átfedő kérdéseket is, mint a nemek szempontja és a környezetre gyakorolt azonnali, illetve hosszabb távú hatás. A férfiak szükségletei nem azonosak a nők szükségleteivel. Hasonlóképp a gyermekek jogai és szükségletei sem azonosak a serdülők és a felnőttek jogaival és szükségleteivel. Ugyanitt kell megemlíteni, hogy egyes etnikai vagy vallási csoportok egyedi bánásmódot, szempontokat és érzékenységet igényelhetnek, például a fogyasztásra kínált étellel kapcsolatban. (→ a megfelelésre és a relevanciára vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- Noha az első számú cél a közvetlen életmentés és a létfenntartási szükségletek kielégítése, a gyorssegélynek szilárd alapot kell teremtenie a hosszabb távú humán fejlődés számára, ideértve a kulturális és környezeti fejlődést is. Hosszabb távú tervezésre és a fejlesztési segélyezőkkel való koordinációra van szükség ahhoz, hogy a veszélyhelyzeti programok és a középtávú programok – különösen a helyreállítási, újjáépítési és fejlesztési programok – összekapcsolásával integrált programok jöjjenek létre. E programok célja az lenne, hogy a lakosságot segítsék a hagyományos megküzdő mechanizmusaikhoz való visszatérésben és azok megerősítésében. (→ a hatásra, az illeszkedésre, a koherenciára és a fenntarthatóságra vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- A veszélyhelyzeti erőforrásokkal professzionális módon kell gazdálkodni, szigorúan figyelembe véve a felmerülő költségeket. Az alkalmazottak irányításának és támogatásának helyes gyakorlata kulcsfontosságú vezetési funkció, mely gyakorlat kiemelt helyen kezeli az alkalmazottak biztonságát, jóllétét, jogait, méltóságát és hatékonyságát. (→ a költség hatékonyságra és az eredményességre vonatkozó OECD-DAC kritériumok)
- A humanitárius intervenció lehetséges nem szándékolt negatív következményeit (pl. a konfliktus elhúzóódását) vagy az olyan lehetséges következményeket, amelyek a segítségben részesülők közötti egyenlőtlenségekhez vezethetnek, a programtervezés kezdeti szakaszában fel kell ismerni, és proaktív módon el kell kerülni. (→ az eredményességre, a megfelelésre, a relevanciára és a hatásra vonatkozó OECD-DAC kritériumok)